

13670
28.07.2021

- 48542

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat KURUM** tarafından Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

Van Gölü'nün korunmasında yasal ve etik nedenlerle görevleri bulunan Van Büyükşehir Belediyesinin gölü korumak yerine zarar verdiğine dair bilgiler kamuoyunun gündemine yansımıştır. Göl çevresinde kanalizasyon ve diğer atık suların arıtılmadan göle verildiği bilinmektedir. Gölün çok yakın çevresinde taş ocaklarının işletildiği, çöplerin biriktirildiği, izinsiz yapı ve binalaşmaya göz yumulduğu Van'da, bu defa daha vahim bir vaka bizzat belediye eliyle yapılmaktadır. Küresel çapta yaşanan iklim krizinin benzer gölleri risk altında soktuğu, bazılarının süreç içerisinde yok olduğu veya yok olacağı bilinmektedir. Van gölünün nitelikleri gereğince kirletilmemesi ve azami oranda korunması gerekir. Kapalı bir havzası bulunan gölün kendini temizleme süreci çok uzun olmaktadır.

Tuşba ilçesindeki Van Gölü sahillerinin farklı noktalarında Van Büyük Şehir Belediyesi araçları tarafından moloz ve hafriyat dökülmeye başlandığı, iş makinelerin hafriyat döktüğü alanlarda toz dumanlarının ve gölde balçık bölgelerinin oluştuğu kamuoyuna yansımıştır. Kıyı Kanunu ve Çevre Kanunu gereği kıyılardaki yapılaşmanın engellenmesi gerekirken belediyenin bu şekilde bir çevre ve ekoloji kıyımına alet edilmesinin bir gerekçesi bulunamaz. Başta İskele bölgesi ve çevresi olmak üzere gittikçe artan oranda göl sahilinde insan sağlığını tehdit eden bir koku yayılmaktadır. Birçok yerde yayılan koku ve görüntüler sahil esnafının ve evleri sahile yakın yurttaşların yaşamını alt üst edecek düzeye çıkmıştır. Van'da kıyı kanununa aykırı bir şekilde birçok kamu kurumunun sahilleri işgal ettiği ve halkın göle erişimin kısıtlandığı gözlemlenmektedir. Sahili işgal eden kamu kurumlarının aynı zamanda gölün kirletilmesine de neden olduğu bilinmektedir. Belediyenin moloz ve hafriyat dökerek bu kirliliği arttırdığı, doğal düzeni yıkıma uğrattığı bilinmelidir. Valiliğin konu hakkında yaptığı açıklamaya göre bu moloz ve hafriyat, sahilde oluşan dip çamuru ve balçığı korutmak amacıyla göle dökülmüştür. Ancak gölün neden bu kadar balçıklaşıp çamurlaştığına dair bir açıklama yapılmamıştır. Hafriyatla ilgili mevzuata dahi aykırı olan bu hafriyat dökümü ile sahilde geri dönüşsüz hasarlara yol açılacağı bilinmelidir. Esas olan gölün hiç kirletilmemesi ve kirletici faaliyetlerin önlenmesi olmalıdır. Göl kirletilip balçıklaştırıldıktan sonra koruma adı altında yapılan faaliyetler dahi yıkıcı olabilmektedir. Van'ın önemli değerlerinden olan Van Gölü'nün korunması için belediye ve ilgili kamu kurumlarının görevlerini yerine getirmesi gereklidir.

Bu bağlamda;

- 1) Van Büyükşehir Belediyesi'nin gölün sahiline moloz ve hafriyat taşımalarının gerekçeleri nelerdir? Bu konuda bir soruşturma başlatacak mısınız?
- 2) Van-İskele sahilinde kamuoyunun erişimine açık olan sahil şeridi neden kamuoyuna kapatılmıştır? İskele sahili neden yok edilmiştir? Van iskele sahilinde devam eden ekolojik yıkım üzerine bir soruşturma başlatacak mısınız?
- 3) Van Gölü çevresindeki yerleşim yerlerinin kentsel atıklarının arıtılmadan göle karışımı hangi mekanizmalar ile önlenmektedir?
- 4) Van Gölü çevresinde Biyolojik Arıtma Tesisi sayısı kaçtır?
- 5) Van gölü çevresinde kanalizasyon suları Van Gölü'ne karışmakta mıdır? Bu kapsamda hangi tedbirler alınmaktadır? Herhangi bir arıtma yapılmadan karışım iddiaları gerçek midir? Bu konuda Van kayyumu hakkında bir soruşturma başlatacak mısınız?
- 6) Van Büyükşehir Belediyesi'nin başlattığı; "Van Gölü'nün, UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınması" çalışmaları hangi aşamada? Bu kapsamda yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 7) Van Büyükşehir Belediyesinin başlattığı "Van Gölüne akan derelerin ıslahı" çalışması hangi aşamada? Bu kapsamda yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 8) Van Büyükşehir Belediyesinin başlattığı "Katı atık bertaraf merkezleri" inşaatı çalışması hangi aşamada? Bu kapsamda yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 9) Van Gölü çevresinde atık yağların toprağa ve suya karışımını önlemek için yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 10) Van gölü çevresinde 2021 yılı itibariyle ÇED raporu verilmeden yapımına başlanan ve bitirilen HES sayısı kaçtır? ÇED aranmama gerekçeleri nelerdir?
- 11) Van Gölü kıyısında Ahlat ilçesinde Anayasa Mahkemesi iptal kararına rağmen saray inşaat yapımı devam etmekte midir? Söz konusu saray için ÇED raporu verilmiş midir?
- 12) Van Gölü havzasında bulunan diğer 17 göl ve 10 sulak alanın korunması için yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 13) Van Gölü'nde Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinin ihlal edilmesi nedeniyle son 5 yıl içerisinde uygulanan yaptırımlar nelerdir?
- 14) Van gölü sahillerinde kıyı kanununa aykırı yapılaşan bina ve diğer yapıların denetimi için hangi önlemler alınmaktadır?